

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
11. september 2024

J nr. 2024 - 3467

Svar på KEF alm. del – spm. 454

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af d. 14. august 2024 stillet mig følgende alm. del spørgsmål 454, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Steffen W. Frølund (LA).

Spørgsmål 454

Vil ministeren kommentere på den voldsomme stigning i affaldsgebyret, som er blevet pålagt borgerne siden strømliningen af affaldssortering i 2020, jf.

»Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi« af 16. juni 2020?

Svar

Den 16. juni 2020 blev der indgået aftale om *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* (S, V, SF, RV, LA, K, EL og ALT). K, EL og ALT er ikke længere en del af aftalen, mens M er trådt ind i aftalens dele om forlig. Med Klimaplanen blev det aftalt at strømline og øge indsamlingen af danskernes affald ved at indføre krav til kommunerne om ens indsamling af 10 forskellige affaldsfraktioner: mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt drikke- og fødevarerkartoner, restaffald og farligt affald. Parterne noterede sig, at den øgede sortering i sig selv ville medføre en mindre stigning i affaldsgebyret frem mod 2030, som Miljøministeriet på daværende tidspunkt beregnede til ca. 55 kr. årligt (ekskl. moms) i 2030.

Miljøministeriet har oplyst følgende vedr. beregningen:

Beregningen af de 55 kr. blev foretaget i forbindelse med de politiske forhandlinger om Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi i 2020 ud fra en række forudsætninger. De 55 kroner er eksklusive udgifter til henteordninger for mad- og tekstilaffald. Desuden er der tale om en gennemsnitlig stigning i 2030 (ekskl. moms) ud fra aktuelle priser i hele affaldsværdikæden. Det vil sige, at gebyrstigningen vil variere fra kommune til kommune blandt andet afhængigt af, hvor mange typer af affald, kommunen allerede havde henteordninger for.”

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

I Klimaplanen fra 2020 blev det besluttet, at der parallelt med strømliningen skulle ske omkostningsreduktioner, der som minimum udligner den på daværende tidspunkt forventede stigning i affaldsgebyret.

Det fremgår endvidere af Klimaplanen fra 2020, at der skulle sikres et skærpet økonomisk tilsyn således, at der sikres gennemsigtighed, lige konkurrencevilkår og effektive priser i affaldssektoren. Tilsynet gebyrfinansieres og varetages af Forsyningstilsynet. I forlængelse heraf blev det aftalt, at udviklingen i affaldsgebyrerne skal monitoreres og afrapporteres til aftalekredsen.

I 2022 blev der indgået *Opfølgende politiske aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*. Her var parterne bl.a. enige om en række tiltag mhp. at sikre øget transparens og omkostningsreduktioner i affaldsgebyrerne, herunder:

- at gøre kommunernes affaldsgebyrer transparente, og at de skal offentliggøres og sammenstilles på et sammenligneligt grundlag, så der skabes gennemsigtighed på tværs af landet.
- at der skal føres et styrket tilsyn med affaldsgebyret. Forsyningstilsynet skal bl.a. fastsætte regler for opkrævning af gebyrer af den kommunale affaldshåndtering, som sikrer transparens og omkostningsægte priser for borgerne.
- at der skal indføres et prisloft over affaldsgebyret, som skal fastsættes og reguleres af Forsyningstilsynet. I aftalen fremgår en række hensyn, som en model for prisloftet skal udarbejdes ud fra.
- at der udarbejdes en analyse af udbud i affaldssektoren.

Udvikling i affaldsgebyret

Energistyrelsen stod for den første monitorering og afrapportering om udviklingen i de kommunale affaldsgebyrer for perioden 2019 til 2021. Afrapporteringen udkom i april 2023 og fokuserede bl.a. på udviklingen i affaldsgebyrerne i takt med udrulningen af indsamlingen af de ti fraktioner husstandsært. Forsyningstilsynet overtog siden ansvaret for monitoreringen og afrapporteringen om affaldsgebyrerne.

Forsyningstilsynets første afrapportering over udviklingen i de kommunale affaldsgebyrer for perioden 2019-2023 blev oversendt til Folketinget d. 17. juni 2024. Rapporten viser bl.a., at det gennemsnitlige affaldsgebyr fra 2019 til 2023 er steget med 989 kr. for en havebolig og 879 kr. for en etagebolig. Det svarer til en stigning på hhv. 37 pct. og 46 pct. Til sammenligning er pris- og lønindekset steget med ca. 10 pct. i samme periode.

Det fremgår derudover af Forsyningstilsynets rapport, at der ikke kan konkluderes noget entydigt og endegyldigt om årsagen til den gennemsnitlige stigning i affaldsgebyrerne.

Endvidere oplyser Miljøministeriet (der har ansvar for implementering af producentansvar), at affaldsgebyret isoleret set forventes at falde, når der indføres udvidet producentansvar for emballage. Det udvidede producentansvar for emballage indføres i 2025 og vil medføre, at producenter af emballage skal betale for affaldshåndteringen af deres produkter. Når producenter skal afholde omkostningerne, forventes affaldsgebyrer at blive reduceret tilsvarende. For husholdninger kan omfordelingen skønsmæssigt omregnes til en gennemsnitlig reduktion af affaldsgebyret med ca. 500-600 kr. ekskl. moms pr. husstand om året. Borgerne kan opleve en stigning i forbrugerpriser for emballerede produkter i det omfang, at virksomhederne overvælter omkostningerne til affaldshåndtering i priserne.

Status på aftaleelementer om omkostningsreduktioner og gennemsigtighed

For så vidt angår omkostningsreduktioner blev Forsyningstilsynet i april 2024 anmodet af klima-, energi- og forsyningsministeren om at udføre analyser af hhv. modeller for prislofter på affaldsgebyret og udbud i affaldssektoren (jf. *den opfølgende aftale fra 2022*). Analyserne forventes færdig i 2025, hvorefter de afrapporteres til klima-, energi- og forsyningsministeren. Efter analyserne er afrapporteret, skal analysernes resultater forelægges for aftalekredsen.

For så vidt angår gennemsigtighed, har Forsyningstilsynet iværksat et analyseprojekt om "*Kommunale affaldsgebyrer – hvordan sikres gennemsigtighed, ensartethed og omkostningsægtighed*". Arbejdet forventes færdigt i løbet af 2024 og skal komme med anbefalinger til ændringer af nuværende regler og praksis for opgørelse af affaldsgebyrerne. Når anbefalingerne til analysen foreligger, vil jeg gå til aftalekredsen i forhold til den politiske proces for stillingtagen til anbefalingerne.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard